

ΤΡΙΤΩΝΕΣ

(Πινάξ του Μπαϊκλίν)

ΕΚΛΕΚΤΑ ΛΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JOSEPH PEYRÉ

Η ΑΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΟΥ

(Μιά τραγωδία στην απέραντη γιονισμένη έκτασι του Καναδά)

‘Ο Τζέσσαϊ ξύτησε τὸ Σκοτσέζο μὲ μιά κλωτσιά στὸν ὄμο.

—Ξύπνα, σκύλε, νὰ δῆς τί μού ἔκανες! τοῦ φώναξε κρατώντας τὸν ἀμειωμένο καρπὸ τοῦ ἀριστεροῦ του χερσοῦ. Γιατί νὰ μὴ μ’ ἀκοίσης, όταν σου ἔλεγα πὸς τὸ σκυλὶ αὐτὸ εἶνε λυσσασμένο καὶ πὸς ἔπρεπε νὰ τὸ σκοτώσωμε; Πρὶν ἀπὸ λίγο, πῆρα νὰ δῶ τί ἔχει καὶ οὐλοῖάσε ἔτσι, κα’ αὐτὸ μὲ δάγκωσε στὸ χέρι μὲς’ στὸ σκοτάδι.

—Μὴ εἶσαι βέβαιος πὸς εἶνε λυσσασμένο; ρώτησε τρομαγμένος ὁ Σκοτσέζος.

—Γὰ μάτια του εἶνε κατακόκκινα, ἀπαρηγόησε ὁ Τζέσσαϊ, καὶ τὸ στόμα του ἀφραμένο. Εἶνε λυσσασμένο! Τί μού ἔκανες! Προέπει τόρα νὰ συνεχίσῃς μόνος σου τὸ δρόμο σου, γὰ νὰ φτάσῃς στὴ Βικτόρια πρωιότερα ἀπ’ τοὺς ἄλλους κληνηγὸς καὶ νὰ πουλήσῃς σὲ καλὴ τιμῇ τὰ δέρματα. Ἐγὼ θὰ τραβήξω μὲ τὰ πόδια γὰ τὸ σταθμὸ τοῦ ‘Αλμιτέρ Λέικ καὶ θὰ πάρω ἀπὸ κεὶ τὸ τραῖνο γιὰ τὸ Γουάτ Χάριμπορ. Μονάχα καὶ θὰ μπορέσουν νὰ μού κάνουν ἐμβόλιο γιὰ τὴ λύσσα.

‘Ο Σκοτσέζος ἐξακολουθεῖσε νὰ κοιτάζῃ τὸν Τζέσσαϊ μὲ μάτια ἀρρώστια, ἀνατρεχόμενος μὲ τὴ σκέψη, ὅτι εἶνε ἀφορμὴ μὲ τὴν ἐλαφρομυαλιά του νὰ πάθῃ ὁ ἀρχομαντὸς φίλος του τὸ τρομερὸ αὐτὸ κακὸ. ‘Ο Τζέσσαϊ καὶ ὁ Σκοτσέζος ἦσαν δὺ ἀπὸ τοὺς καλύτερους κληνηγὸς ἀλεπουδῶν τοῦ Καναδά. ‘Υστερ’ ἀπὸ ἓνα μακρὸν ταξεῖδι, ποὺ βόστανε τρεῖς μῆνες, εἰς χιονισμένα δάση τοῦ ἐσωτερικοῦ, ἐναγυρόσανε στὴ Βικτόρια μὲ τὸ μεγάλο του ἔκκετρο γεμάτο δέρματα ἀλεπουδῶν. ‘Ο Τζέσσαϊ εἶχε προσέξει τὸ δρόμο, ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ ἐφτά ρομαλιὰ σκυλιὰ ποὺ τραβοῦσανε τὸ ἔκκετρο, ἦταν διαρροῦς ἀνήμπορο καὶ παραμένο κα’ εἶχε τὴ γλώσσα του βγαλιμένη ἔξω καὶ πεσιμένη κάτω.

—Σύμπτωμα λύσσας! εἶχε πεῖ τοῦ Σκοτσέζου. Δὲν θὰ κάνουμε ἀσχημα νὰ τὸ σκοτώσωμε.

Μὰ ὁ Σκοτσέζος, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ χαθῇ τὸ σκυλὶ του, εἰρωνεύτηκε τὸ φίλο του. Καὶ τώρα ποὺ ἔβλεπε ὅτι εἶχε δίκοπο ὁ Τζέσσαϊ, μετανοοῦσε γιὰ τὴν ἐπιπολαιότητά του. Ἦταν ὄμοιος πολλὴ ἀργὰ πῆα. Ναι, εἶχε δίκοπο ὁ Τζέσσαϊ. Τὸ καλύτερο ποὺ εἶχαν νὰ κάνουν, ἦταν νὰ συνεχίσῃ ὁ Σκοτσέζος τὸ δρόμο, γὰ νὰ προλάβῃ νὰ πουλήσῃ σὲ καλὴ τιμῇ τὰ δέρματα, πρὶν φτάσουν κα’ ἄλλοι κληνηγὸς καὶ σιάσουν τίς τιμῆς, κα’ ὁ λυσσασμένος νὰ τραβήξῃ μόνος του γιὰ τὸ Γουάτ Χάριμπορ, ὅπου θὰ τοῦ ἔκαναν ἀντιλυσσικό ἐμβόλιο.

Κι’ οἱ δὺ ἄντρες χωρίστηκαν, ἀκολουθώντας ὁ καθένας διαφορετικὴν δρομὸναι. ‘Ο Τζέσσαϊ δὲν εἶχε προχωρήσει οὔτε γίλια μέτρα, όταν ἔξαφνε ἄκουσε ἓναν πυροβολισμό πρὸς τὸ μέ-

ρος ὅπου εἶχαν κατασηρῶσει τὴν περασμένη νύχτα. ‘Απ’ αὐτὸ κατάλαβε, ὅτι ὁ Σκοτσέζος θὰ εἶνε σκοτώσει τὸ λυσσασμένο σκυλὶ.

‘Απὸ τὰ χαράματα ὡς τὴν ἀσπὴ, ὁ Τζέσσαϊ προχωροῦσε στὴν ἀπέραντη γιονισμένη ἔκτασι τοῦ Καναδά, χωρὶς νὰ συναντήσῃ κίβρω του οὔτε ἓνα σπῆ, οὔτε ἓνα ζῶο, μόνος, ἀκωλύητος μὲ τὴν ἀγωνία του καὶ τὸ φόβο του. Θὰ ἔπρεπε νὰ κινήσῃ πορῆα δέκα ἡμερῶν γὰ νὰ φτάσῃ στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τοῦ ‘Αλμιτέρ Λέικ. Καὶ βίστερα θὰ ἔκανε ἄλλες δὺ μέρες μὲ τὸ σιδηρόδρομο γὰ νὰ πῆῃ στὸ Γουάτ Χάριμπορ, ὅπου τὸν περιέμενε ἡ σωτηρία.

‘Απὸ τὸ βράδυ βίωσε τῆς τρίτης ἡμέρας, μιά ἐπιχώδην ἀλλοίωσι κληνίβωσι τὴν καρδιά του. Κάθε τόσο, ἔβλεπε τὸν πρόχειρο ἐπίδεσμο τοῦ χερσοῦ του γὰ νὰ ἰδῇ τὴν πληγὴν του, κληνηρῶσμένη ἀπὸ τὸ κρύο. Τὰ δόντια τοῦ λυσσασμένου σκυλοῦ εἶχαν χοθεῖ βυδαῖα στὸ χρέας του κα’ εἶχαν σκαλαῖσι σχεδὸν τὸ κόκαλο. Κάθε φορὰ ποὺ ὁ Τζέσσαϊ ἀντίκοιζε τὴ φορητὴ σῆτὴ πληγὴ, ἐκνεύσθε τὸ μυαλό του νὰ ταράσσεται, σάμπως τὸ δηλητήριον, ποὺ εἶχε μολύνει τὸ αἷμα του, ν’ ἀνέβαινε σὲ κίματα πρὸς τὸ σῆδερνο του. Κι’ ἀπὸ παντοῦ τὸν ἔβλεπε τάντοτε ἀπέραντη λευκὴ ἐρημία.

‘Ο Τζέσσαϊ μονάχα τὴ δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ μπόρεσε νὰ φτάσῃ στὸν ὁρημικὸ σταθμὸ τοῦ ‘Αλμιτέρ Λέικ, μὲ παρῶσα κατασκευασμένη ἀπὸ κορμῶς δέντρων, κοντὰ σὲ μιά παγωμένη λίμνη. ‘Ο λοχίας τῆς ἐρήμιαι ἀστυνομίας, ποὺ ἦταν κληνηρῶσμένη στὸ σταθμοεργεῖο, μόλις τὸν εἶδε, κατάλαβε ὅτι τοῦ συνέβαινε κάτι τρομερὸ. Κι’ ὅταν ὁ κληνηγὸς τὸν πληρωσῶσσε, μὲ φωνὴν οδυρῶσμένη ἀπὸ τὴν ἐξάντλησι, πὸς τὸν εἶπε δαγκώσσε ἓνα λυσσασμένο σκυλὶ, ὁ λοχίας ἔκανε ἀσυναίσθητα ἓνα βῆμα πρὸς τὰ πίσω.

—Πότε φεύγει τὸ τραῖνο γιὰ τὸ Γουάτ Χάριμπορ; ρώτησε μὲ ἀγωνία ὁ κληνηγῶστος.

—Τὸ περιμένουμε σὲ μιά ὥρα. Καὶ θὰ ἔξωσῃσι ἀμέσως.

Καὶ ὁ λοχίας, λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἔβλεπε μὲ ἀπορία τὸ κεφάλι του. ‘Ο κληνηγὸς εἶχε μάτια λαμπερὰ καὶ ἀνοιγε τὸ στόμα του παρῶξεναι. ‘Ἐπρεπε νὰ τὸν προσέχουν μήπως, σὲ στιγμῆς μινίας, δαγκώσσε κανένα. ‘Απὸ τὴ στιγμὴ αὐτῇ, ὁ λοχίας ἀνεκλειψῶσσε εὐθύνες. Καὶ θεώρησε καθήκον του νὰ σταλῇ ἔκων ἀστυνόμο γὰ φέρῃ τὸν «διοικητῆ» τῆς περιφερείας, ποὺ ἔμενε σὲ μιά ἀπὸ τίς ἔξῃ ἢ ἐφῆτ καλύβες τοῦ ‘Αλμιτέρ Λέικ.

Μόλις ὁ διοικητῆς ἀντίκοισε τὸν Τζέσσαϊ, ποὺ ἄρχισε σιγά-σιγά νὰ μετανάσῃ καὶ νὰ μὴ υποψῆ καὶ νὰ σταθῇ ὄρθως στὰ πόδια του, μάζεψε τὰ φρούδια του καὶ εἶπε τὸν λοχία:

—Ο άνθρωπος αυτός δεν είχε διάλογο καλά. Το κακό έχει προχωρήσει πολύ. Το μεγάλο κρόν δεν άφησε ακόμα τη λύσσα να εκδηλωθεί. Μά δεν ξέρουμε τί μπορεί να συμβή από στιγμή σε στιγμή. Πρέπει να τον συνοδεύσει μ' έναν ασπινόμο ως το Γουάιτ Χάρμποντ. Να τον εκπαιδεύσει διαρκώς.

—Πολύ καλά, κύριε διοικητή.

—Υστερα από δυό ώρες, ο Λοχίας, βοηθούμενος από έναν ασπινόμο, ανέβαζε το λυσοδρόμιο σ' ένα βαγόνι φορτωμένο σανό της άμαξοστοιχίας που είχε φτάσει στο μεταξύ. Το τραίνο εκείνο δεν είχε επέλθει. Μετέφερε δέματα, τρόφιμα και σανό για το Γουάιτ Χάρμποντ. Οι μόνοι επτάβητοι της άμαξοστοιχίας ήταν ο μηχανικός Μόνοφ, ο μηχανοδηγός, δυό βοηθοί του κ' ένας Ίνδος θερμαστής, μαύρος σάν γέροντας... Ο Λοχίας και ο ασπινόμος ανέβηκαν στο δεύτερο βαγόνι ύστερ' από την άπαιμωχανή. Και η άμαξοστοιχία ξεδιπλώθηκε, σε λίγη ώρα, σάν μαύρο φερίδι, μες στην άπέραντη χειμωνιάνη έκταση...

Η φυσική κινήσει της άμαξοστοιχίας γλιτοκουνούσαν τον Τζέραμ, που δεν έννοιθε πια κανένα πόνο στο προσιμένο σανό του. Η ιδέα ότι σε δυό μέρες θα του ξαναεν έμβόλιο και θα γλύτωνε, τον είχε κάνει σχεδόν καλά. Η σκέψις τον άρριαν να ξεκαθαρίσει στο θαλαμμένο μυαλό του. Η βεβαιότης της θεραπείας είχε ξαναδώσει ζωή στο ανθρώπινο αυτό έρεϊπτο...

—Άσφαγα, ο Τζέραμ κατέλαβε πώς η μηχανή σταμάτησε κ' ένα δυσάρεστο προαισθήμα έφαψε την καρδιά του. Κι όταν είδε ότι πέρασαν δέκα περίπου λεπτά της ώρας χωρίς η άμαξοστοιχία να ξανακίνησει και πάλι, σπρώθηκε με δυσκολία και άνοιξε την πόρτα του βαγονιού του για να ιδη τί συμβαίνει. Το πρώτο πράγμα που παρατήρησε τότε, ήταν πώς έφευγε πυκνότατο χιόνι, σχηματίζοντας γύρω ένα άδιαπέραστο λευκό τοίχο.

—Ε, λοχία! φώναξε ο Τζέραμ.

Ο Λοχίας, που είχε κατεβεί από το βαγόνι και κουνέντιασε με τον μηχανικό, πλησίασε τον λυσοασπινόμο.

—Γιατί σταμάτησε η άμαξοστοιχία; τον ρώτησε με αγωνία ο Τζέραμ.

—Μας έχουν άποκλεισει τα χιόνια! του άποκρίθηκε ο Λοχίας, άποφρεύοντας να τον κοιτάξει στα μάτια.

—Και τώρα; φώναξε τρομαγμένος ο Τζέραμ. Τι θα κάνουμε τώρα;

—Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε. Προσπαθήσαμε να καθαρίσουμε τις γραμμές απ' τα χιόνια, μά στάθηκε αδύνατο. Πρέπει να περιμένουμε να βγη ό ήλιος, να λυώσουν τα χιόνια.

—Μά... πόσες μέρες θα περιμένουμε; τραύλισε ο Τζέραμ, νοιώθοντας ξαφνικά να τον ξαναπιάσουν δυνατοί πόνοι στο χέρι και το φαρυμό της λύσσα κ' ανεβάνη σε κίματα στο μυαλό του.

—Κανείς δεν μπορεί να ξέρη. Ίσως και τρείς, ίσως και τέσσερες ήμέρες.

—Μά ως τότε θα είναι πολύ άργά! φώναξε ο Τζέραμ, κλαίγοντας σχεδόν. Πρέπει να φύγω. Είναι ανάγκη να φύγω άμεσα! Θα πάω στο Γουάιτ Χάρμποντ με τα πόδια.

—Άστεινέσαι βέβαια! του άποκρίθηκε ο Λοχίας. Θα κάνης τριάντα μέρες δρόμο με τα πόδια και μ' αυτό τον καιρό!

—Τριάντα μέρες! τριάντα μέρες! ψιθύρισε ο Τζέραμ, άπογοητευμένος. Μά εγώ, ύστερ' από τριάντα μέρες θα έχω...

Και χωρίς ν' άποσώπει τη φράση του, ξανάπεσε στο σανό που του χρησιμοποιε για στρώμα, κλαίγοντας σάν μικρό παιδί.

Πέρασαν είκοσιτέσσερες ώρες απ' τη στιγμή που η άμαξοστοιχία είχε σταθεί άκίνητη στην καρδιά της χειμωνιάνης έρημου, μπρός σ' ένα βουνό από χιόνια. Όλοι οι επτάβητοι της είχαν μάζευτεί στην άπαιμωχανή, για να ζεσταίνονται κοντά στο καζάνι της. Έκει κοιμήθηκαν κουλουριασμένοι, άκοιμητώντας ο ένας έλάνω στον άλλο, ενώ ο λυσοασπινόμος άγωνιούσε μόνος του στο βαγόνι του, κλαίγοντας, οδύρλιζοντας, δαγκώνοντας με λύσσα δέματα από σανό, βλέποντας κόκκινα όράματα και παραμυθώντας:

—Θέλω να πάω στο Γουάιτ Χάρμποντ! Θέλω να μά κανουν να γίνω καλά!

Ο Λοχίας πήγε πολλές φορές και τον είδε, προσπαθώντας να τον παρηγορήσει. Κάθε φορά όμως

που ξαναγυρόυσε στην άπαιμωχανή, έφευγε δλοένα και πιο δυσάρεστα νέα στους άλλους.

Το άπόγευμα της δεύτερης ήμέρας, ενώ ο Ίνδος θερμαστής και ο ασπινόμος προσπαθούσαν με τα φτιάκια να καθαρίσουν τα χιόνια από τις σιδηροδρομικές γραμμές, είδαν ξαφνικά τον Τζέραμ να κατεβαίνει από το όχημά του, με μάτια οδύρλιζοντα, με χέρια τεντωμένα, με στήμα άφρισμένο. Οι δυό άνδρες ανέβηκαν τρομαγμένοι στην άπαιμωχανή.

—Το που σας! είπε ο Ίνδος θερμαστής στους άλλους. Ο λυσοασπινόμος κατέβηκε απ' το βαγόνι κ' έρχεται προς τα έδω. Νά μην τον άρρήσουμε να πλησίασει. Είναι πιο άγριος κ' από λύκο...

Ο Τζέραμ είχε κατέβει από το όχημα σε στιγμή άναπόφρονης άγρονίας, τρώμον και άλλοφροσύνης και προχωρούσε παραπατώντας σάν μεθυμένος, κατά μήκος των βαγονιών της άμαξοστοιχίας. Σε κάθε βήμα, τα πόδια του βοηθίζοντουσαν στο πυκνό χιόνι και τα γόνατά του λυγίζανε. Κατόπι ξαναστεκόταν όρθιος κ' έκανε μερικά άκόμια βήματα, με τα χέρια άπλωμένα μπροστά του, σάν τυφλός, ενώ οι όμοι του άνασπινώνονταν άπότομα από τους δυνατούς σπασμούς και τα κέρα του λαμού του κόντεναν να σπάσουν από το φρόσκιωμα.

Όταν ο Τζέραμ έφτασε κοντά στην άπαιμωχανή, ο Ίνδος θερμαστής τραβήξε την πόρτα. Οι άλλοι τρείς άντρες έφριξαν του Τζέραμ μα φοβισμένη ματιά, φέροντας άνασπινότητα το χέρι τους στη θήκη του πιστολιού, έτοιμοι να τον ξαπλώσουν κάτω σάν σκυλί, αν έβλεπαν ότι είχε διάθεση να χιμήσει έπάνω τους. Μά ο Τζέραμ, βγάζοντας ένα θρηνητικό οδύρλισμα από τ' άφρισμένα χείλη του, έπεσε με τα μούτρα στο χιόνι.

Ο Λοχίας πώς έφίππε άσπινωμένος τον λυπήθηκε όταν τον είδε σ' αυτή την κατάσταση. Κατέβηκε από την άπαιμωχανή και τον πλησίασε. Είδε το μαύρο, προσιμένο χέρι του λυσοασπινόμου ν' άσχημίζει την άπλη λειωότητα του χιονιού. Κάθε φορά που τα χείλη του Τζέραμ άγγιζοναν το χιόνι, το σώμα του ταναζότανε με φροκαλέους σπασμούς, σάν να άκοιμούσε πάνω σε ήλεκτροκή συστοιχία.

Ο Λοχίας τότε φώναξε κ' έναν ασπινόμο, και μαζί κ' οι δυό σκόωσαν τον Τζέραμ και τον ξαναέβασαν στο όχημα με το χορτάρι. Τον ξαπλώσαν μέσα, άνασπινητο σχεδόν, μούκλεισαν την πόρτα και πήγανε ν' άνταμώσουν τους άλλους, στην άπαιμωχανή.

Θά ήταν μεσάνυχτα περασμένα, όταν ξαφνικά, ένα οδύρλισμα άκούστηκε μέσ' στη βαθειά σιωπή της χειμωνιάνης άπέραντοσύνης.

—Οι λύκοι!... Οι λύκοι!... είπε κάποιος από τους άντρες, που ήταν μαζεμένοι μπρός στα σβασμένα κάρβουνα της μηχανής.

—Δεν είναι οδύρλισμα λύκου αυτό! είπε ο μηχανικός Μόνοφ.

Το οδύρλισμα δεν ξανακούστηκε έκεινη τη νύχτα. Τα χορτάκια, όταν ο Λοχίας πήγε να ιδη τί κάνει ο Τζέραμ, βρήκε το βαγόνι του άδειανό. Ο λυσοασπινόμος είχε γίνει άφαντος.

Ο Τζέραμ είχε κατέβει απ' το βαγόνι του κατά τα μεσάνυχτα. Οι τηλεγραφικοί στύλοι που ήταν κατά μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής, του έδειχναν τον δρόμο που θα έπαινε η άμαξοστοιχία, τον δρόμο που έβγαζε στο Γουάιτ Χάρμποντ —στη σωτηρία του. Κι ο Τζέραμ, σε μια στιγμή που η άγωνία του άγγιζε τα σύνορα της παραφροσύνης, άποφάσισε να κινή τον δρόμο αυτό με τα πόδια. Και ξεκίνησε, περπατώντας άργά, με μηχανικές κινήσεις, σάν νευροδάπαστο, άποφρεύοντας και να κοιτάξει το χιόνι, που του θύμιζε το νερό!

Κανείς δεν τον είδε να στέκεται ξαφνικά άκίνητος, να τεντώνη το πλατύ του στήθος, να ρουφάη με μια βαθειά άνάσα όλο τον ούρανό, να χιπιάη τα χέρια του στον άνερα και να πέφτη άνάσκελα, κημιμένος απ' την άφροσύνη...

Και το χιόνι, που έφευγε πυκνό και άδιάκοπο, δεν άργησε να τον σκεπάσει.

—Υστερ' από δυό μέρες, η έχνοματική μηχανή της άμαξοστοιχίας, που μπόρεσε να συνεχίση το δρομολόγιό της, τον έβγαψε μέσα από τα χιόνια, έλάνω σ'ας σιδηροδρομικές γραμμές. Κι ο Τζέραμ έφτασε τέλος στο Γουάιτ Χάρμποντ, άμυχος όγκος από μαυρισμένες σάρκες, μέσα σ' ένα πιασμένο τσουβάλι...

